

Tevredenheid over aanpak IBR en BVD

De landelijke aanpak van IBR en BVD is per 1 april 2018 formeel gestart. De wet die de verplichte bestrijding van IBR nationaal regelt laat nog op zich wachten. Toch is de stuurgroep die zich bezighoudt met de collectieve bestrijding van IBR en BVD tevreden.

HENK TEN HAVE

“We zijn tevreden over het proces tot nu toe van de landelijke aanpak van IBR en BVD. Het loopt boven verwachting, het draagvlak is groot. Het had wat sneller gemogen, maar

we komen nog steeds vooruit”, zegt Jos Verstraten, bestuurslid van de LTO-vakgroep Melkveehouderij en lid van de Stuurgroep Voorbereiding Collectieve Bestrijding IBR en BVD in Nederland.

Melkveebedrijven moeten, afhankelijk van hun zuivelonderneming, sinds 1 april 2018 deelnemen aan een bestrijdingsprogramma (route) voor de virusinfecties IBR en BVD. De meeste zuivelondernemingen

hebben dat in hun leveringsvoorwaarden en/of kwaliteitsborgingsprogramma's opgenomen. De bestrijding van IBR en BVD op vleesveebedrijven is (nog) vrijwillig. Minister Schouten werkt nog aan regelgeving om de bestrijding van IBR wettelijk vast te leggen, waarmee alle rundveehouders verplicht worden om IBR te bestrijden. Die regelgeving, in een zogenoemde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), moet voldoen aan nieuwe Europese regels voor diergezondheid om in aanmerking te komen voor een officiële Europese IBR-status voor Nederland. Een EU-status voor IBR levert voordelen op voor de handel met EU-lidstaten die al een EU-status hebben, zoals Duitsland, België, Luxemburg en Denemarken. Momenteel worden het Nederlandse bestrijdingsprogramma en de AMvB afgestemd op de nieuwe Europese diergezondheidsregels, meldde Schouten onlangs. Op dit moment is 1 juli 2020 de beoogde datum van inwerkingtreding van de AMvB, laat het ministerie desgevraagd weten. Met de nieuwe Europese regels komt er ook voor BVD EU-regulering. “Het opstarten van aanvullende regelgeving voor BVD is daardoor een serieuze optie”, zegt Verstraten. “Anders blijf je dweilen met de kraan open.”

Volgens Verstraten is het nog niet duidelijk wat de consequenties precies zullen zijn van de inwerkingtreding van de AMvB voor de bestrijding van IBR. “Met de huidige stand van zaken is het bijvoorbeeld zo dat als je de overstap wilt maken van onverdacht naar vrij, je niet automatisch ook vrij bent volgens de EU. Die eist een individueel onderzoek, terwijl wij het bepalen op basis van tankmelk en aanvullend individueel bij aangetoonde dieren en dieren ouder dan zes jaar.”

Aanmeldingen

Het bestrijdingsprogramma voor IBR en BVD telt nu bijna 16.000 deelnemende melkveebedrijven. Uit cijfers van ZuivelNL (stand per 2 juni 2019) blijkt dat nog 232 melkveebedrijven zich moeten aanmelden

voor een route voor de bestrijding van IBR en nog 231 voor de bestrijding van BVD. Melkveehouders kunnen samen met hun dierenarts een route kiezen die past bij hun bedrijf. Bedrijven die zich niet aanmelden voor de bestrijdingsroutes voldoen niet aan de leveringsvoorwaarden van hun afnemer. Dat kan uiteindelijk leiden tot melkweigering. “Maar ik heb geen signalen dat de melkinname van bedrijven is gestopt”, zegt Verstraten.

Oorbiopten

Over de aanpak van BVD is meer discussie onder veehouders dan over die van IBR. Dat komt doordat sommige melkveehouders BVD alleen kunnen aanpakken middels onderzoek van oorbiopten van kalveren. Onderzoek van oorbiopten kost 10 tot 15 euro per kalf. Oorbioptonderzoek moet bijvoorbeeld worden gedaan als een melkveehouder geen jongvee aanhoudt en wel BVD-antistoffen in de tankmelk heeft. Die melkveehouder kan zijn bedrijf niet bewaken via tankmelkonderzoek of steekproefbloedonderzoek op BVD-antistoffen bij het jongvee. Hij zal onderzoek van oorbiopten van alle kalveren moeten laten doen net zolang tot er in de tankmelk geen antistoffen meer worden aangetoond. Verstraten: “Sommige veehouders bedrijven niet dat ze kosten moeten maken voor onderzoek van tankmelk, oorbiopten en ook al investeren in het enten van het vee.”

Ook veehouders die koeien en jongvee vaccineren tegen BVD met 'levend' BVD-vaccin, waardoor de tankmelktest en bloed van het jongvee BVD-antistoffen aantonen, en op het moment van het steekproefbloedonderzoek niet vijf ongevaccineerde dieren tussen acht en twaalf maanden leeftijd hebben, kunnen alleen maar kiezen voor onderzoek van oorbiopten. “Veelgebruikte BVD-vaccins zijn geen markervaccins, waardoor er geen onderscheid is te maken tussen antistoffen in melk of bloed door het vaccin of door besmetting met het echte virus”, weet Verstraten. “Dat is jammer.” Deze melkveehouders kunnen er echter wel voor zorgen dat ze in de toekomst ongevaccineerd jongvee hebben door de dieren later te vaccineren. Dit jongvee kunnen ze gebruiken voor het steekproefbloedonderzoek op BVD-antistoffen. Bij gebruik van 'levend' BVD-vaccin zal onderzoek van tankmelk op antistoffen in de komende jaren nog niet mogelijk zijn. “Als er op een bedrijf wordt geënt vallen er helaas bestrijdingsroutes af waar de melk-

veehouder uit kan kiezen. Onder andere onderzoek van oorbiopten blijft dan over. De keuzes voor de routes zijn gemaakt door experts van Wageningen University & Research en de Gezondheidsdienst voor Dieren, op veterinaire grondslag. Er is daarbij ook gekeken naar ervaringen in het buitenland. In Zweden bijvoorbeeld is vaccineren juist verboden. Dat vond men in Nederland niet nodig. Maar vaccineren geeft geen honderd procent garantie. De basis van de bestrijding is snelle opsporing van dragers zodat die geen andere bedrijven kunnen besmetten.”

Volgens cijfers van ZuivelNL hebben ruim 1.300 veehouders zich aangemeld voor de oorbioptenroute.

Al veel bedrijven vrij of onverdacht

Uit cijfers van de Gezondheidsdienst voor Dieren blijkt dat 73 procent van de Nederlandse melkveebedrijven per juni 2019 een BVD-vrijstatus had of een BVD-onverdachtstatus. Ook 73 procent van de melkveebedrijven had in juni een vrij- of onverdachtstatus voor IBR. Bij niet-melkleverende bedrijven was dat respectievelijk 16 en 20 procent. §

IBR en BVD

IBR wordt veroorzaakt door Bovine Herpesvirus type 1 (BoHV1). Na besmetting is een rund levenslang virusdrager. Het virus kan jarenlang in de koe aanwezig blijven zonder dat het ziekte veroorzaakt en vervolgens ineens weer actief worden, bijvoorbeeld als de weerstand van de koe minder is, zoals na transport, ziekte of afkalven. Het rund gaat het virus dan gedurende enkele dagen weer uitscheiden en kan zo andere runderen besmetten.

BVD is een pestvirus. BVD kan behalve via aankoop van besmet rundvee ook via overde-draad-contacten, in- en uitscharen, deelname aan keuringen en via beroepsmatige bezoekers een bedrijf binnenkomen. Koeien die het BVD-virus bij zich dragen, zijn de voornaamste bronnen van verspreiding van BVD, doordat zij continu virus uitscheiden. Alle runderen die in contact komen met een drager maken de BVD-infectie door.

BRON: GD EN VEEARTS.NL

Met de IBR-vrij-route 'intake bloed, bewaking tankmelk' kunnen melkveehouders hun bedrijf in korte tijd IBR-vrij certificeren.

FOTO: TWAN WIERMANS